
Historisch Weesp Bulletin

november 2015

nummer 9 - onregelmatig verschijnende nieuwsbrief voor de leden van de Historische Kring Weesp

Op zoek naar een leuk Sinterklaas-cadeau?

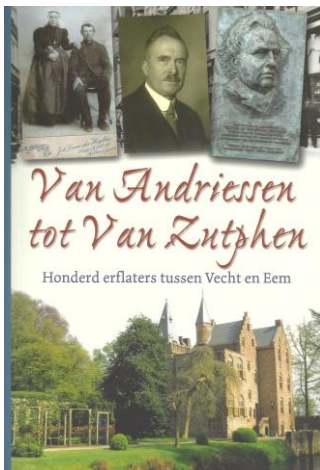
Op zoek naar een cadeautje voor Sinterklaas of voor onder de kerstboom? Wellicht zijn deze twee historische boekjes die deze zomer verschenen een goed idee.

Van Andriessen tot Van Zutphen

Honderd erflaters tussen Vecht en Eem

Geschiedenis is mensenwerk. De wereld waarin we leven is ons immers nagelaten door de generaties die voor ons leefden. En dat geldt natuurlijk ook voor het gebied waarin wij wonen, tussen de rivieren Vecht en Eem.

Het leek de 'Stichting Tussen Vecht en Eem' daarom een goed idee om honderd bekende mensen die

onze streek gemaakt hebben tot wat het nu is in het boekje 'Van Andriessen tot Van Zutphen - Honderd erflaters tussen Vecht en Eem' bijeen te brengen. Waarbij de term 'erflaters' een bescheiden verwijzing is naar het boek 'Erflaters van onze beschaving' van Jan en Annie Romein. In het boekje komen ook vier mensen aan bod die een rol hebben gespeeld in Weesp.

Sybilla

De eerste is Gijsbert Janszoon Sybilla, die van 1597 tot 1655 burgemeester van Weesp was, maar vooral bekend werd als kunstschilder. Gek genoeg is van de man zelf geen portret bekend, maar er wordt verondersteld dat de figuur van Lucas, de patroon van het schildersgilde, op zijn schilderij 'De Vier Evangelisten', een zelfportret is. Het is het schilderij dat onlangs dankzij de actie van een particulier voor het Gemeentemuseum Weesp

behouden kon blijven.

Casparus van Houten

Casparus Johannes van Houten (1844-1901) was de man die de Weesper cacao-fabrikant op de kaart zette nadat zijn vader de fabriek was begonnen. Casparus, waarnaar Villa Casparus vernoemd is, richtte agentschappen op en zorgde ervoor dat Van Houten met enorme reclamecampagnes bekend werd over de hele wereld. Daarnaast was Casparus een sociaal mens die voor zijn werknemers een parkdorp wilde bouwen naar voorbeeld van een 'tuinstad' die in Engeland door cacao-fabrikant Cadbury was gerealiseerd. Casparus was ook nog eens van 1896 tot 1900 lid van de gemeenteraad van Weesp.

Gerard Vader

Van een direct verband met Van Houten is sprake bij de Weesper Gerard Albert Vader (1865-1940) die als timmermansknecht in 1899 bij deze cacao-fabrikant in dienst trad. Vader was sociaal bewogen en richtte hier een lokale vakbond voor timmerlieden op. In 1906 – hij dreef toen een bescheiden winkeltje in de Middenstraat - werd hij lid van de gemeenteraad waar hij zich vooral inzette voor de

verbetering van de leefomstandigheden van arbeiders. Zo lukte het hem dat er riolering in de arbeidersbuurten werd aangelegd. In 1909 sloot hij zich aan bij de Sociaal-Democratische Partij (SDP) en zou hij diverse stakingen leiden. Ook maakte Vader van 1919 tot 1931 deel uit van Provinciale Staten.

Dokter Wartena

Eveneens zeer sociaal bewogen was de Weesper huisarts Sjoerd Wartena (1876-1945) die dan ook terecht is opgenomen in deze lijst van honderd erflaters. Na zijn studie werd Wartena in 1906 gemeente-arts in Nederhorst den Berg. In de Vechtstreek zette hij zich enorm in voor de verbetering van de sociale en hygiënische omstandigheden. Vanwege beter vervoer en onderwijs voor zijn kinderen, vestigde Wartena zich in 1917 als huisarts in Weesp waar hij een gezien man was. Ook hier had hij veel aandacht voor de volksgezondheid wat hem tot een zeer gewaardeerd persoon maakte. Weesp was dan ook geschokt toen haar geliefde huisarts in de laatste dagen van de Tweede Wereldoorlog overleed als gevolg van verwondingen die hij had opgelopen bij het bombardement van de Weesperbrug over het Merwedekanaal.

Bij elk in het boekje beschreven persoon staat een doorverwijzing naar verdere lectuur. De Weesper personen zijn beschreven door Aukje en Gjalte Zondergeld, dokter Wartena door Jan Baar.

Tussen Vecht en Eem

'Van Andriessen tot Van Zutphen', ISBN 9789 4920 550 95, is een uitgave van Nabij Producties Nijkerk in samenwerking met de Stichting Tussen Vecht en Eem, telt 140 pagina's en kost € 17,50 (exclusief verzendkosten) en kan besteld worden via de website van TVE, www.tussenvechteneem.nl Klik in de linkerkolom op 'winkel'. Onderaan de pagina staan de boeken en ziet u een bestelformulier. Tussen Vecht en Eem, opgericht in 1970, is het samenwerkingsverband van zo'n 40 organisaties en instellingen op historisch gebied en geeft het eigen tijdschrift 'Tussen Vecht en Eem' uit. De Historische Kring Weesp maakt vanaf haar oprichting in 1977 deel uit van TVE. ♦

Gouden Bochten - Amsterdam & de Vechtstreek

Kunsthistorica Juliette Jonker-Duynstee en Vechtkenner Steven de Clercq zijn de auteurs van het mooie boekje 'Gouden Bochten - Amsterdam & de Vechtstreek', uitgegeven door de Stichting het Vechtsnoer in Maarsse. Het boekje gaat over de historische band die rijke Amsterdammers hadden met onze streek.

Het verhaal is bekend: gefortuneerde Amsterdammers bouwden in de 17^e en 18^e eeuw aan de Vecht mooie buitenplaatsen om daar zomers te kunnen vertoeven. Niet alleen aan de Vecht overigens, ook in Kennemerland, 's-Graveland en langs waterwegen zoals de Angstel, Amstel, Gein en Vecht verrezen lustoorden van gefortuneerde Amsterdammers. Aan de Vecht werden maar liefst 150 buitenplaatsen gebouwd waarvan ruim een kwart bewaard is gebleven. Helaas niet aan de kant van Weesp. Wie mooie buitenplaatsen wil zien, komt pas vanaf Loenen aan z'n trekken.

Huydecoper

Rijke Amsterdamse kooplieden die hun stempel op de Vechtstreek drukten waren onder andere Pieter Belten, de broers Johan en Balthasar Coymans en de familie Huydecoper. Zij gaven bekende architecten zoals Jacob van Campen en Philips Vingboons opdracht tot het verbouwen van boerderijen tot hofsteden of het bouwen van een geheel nieuwe buitenplaats. Leuk detail: omdat deze architecten in de stad gewend waren te ontwerpen voor 'rijtjeshuizen' – er zijn nu eenmaal bijna geen vrijstaande

huizen in de grachtengordel – zijn de zijgevels van de buitenplaatsen vaak sober uitgevoerd. De heren wisten zich kennelijk geen raad met deze twee huisonderdelen...

Mooie foto's

Dit en nog meer wetenswaardigheden vindt u in dit leuke boekje waarin in acht makkelijk leesbare hoofdstukken de geschiedenis van de lustoorden en hun relatie met Amsterdam wordt beschreven. Dit alles aangekleed met mooie foto's. Achterin het boekje staan vier wandel- en fietsroutes, waarvan één in Amsterdam, die langs de belangrijkste plekken en plaatsen leiden. Het 80 pagina's tellende uitgave, ISBN: 978-90-6262-373-0, is voor € 10,- (exclusief verzendkosten) verkrijgbaar bij de Stichting het Vechtsnoer, www.vechtsnoer.nl, bij boekhandel Van Kralingen in Breukelen en bij Amsterdamse museumwinkels. ♦

Sinterklaas in een Jeep op de Nieuwstad

Tegenwoordig is de intocht van Sinterklaas in De Kom van Weesp een groots spektakel met tientallen pieten waar duizenden mensen uit Weesp en omgeving op afkomen. Maar er zijn ook tijden geweest dat zijn aankomst iets minder groots was. Op deze foto die we tegenkwamen in het Gemeentearchief Weesp, zien we Sint in een Jeep op de Nieuwstad vergezeld van één (!) Zwarte

Piet. Naast het legervoertuig enkele kinderen die verlangend naar de graag geziene gast kijken. Op de achtergrond rechts is vaag de Van Houtenkerk zichtbaar, in het midden het Postkantoor en links de bank van Van Dockum en Van der Muelen, de tegenwoordige ABN Amro-bank. Verder weten we niets van deze foto. Mocht u meer informatie hebben, dan horen we dat graag. ♦

Van Houten chocoladeletters

Op de laatste pagina van deze Historisch Weesp Bulletin een advertentie van Van Houten uit 'Ons eigen tijdschrift'. 'Heerlijk en smaakvol' en van 'prima kwaliteit'. We wensen u een fijne Sinterklaasavond! ♦

Agenda 2016

9 januari: Nieuwjaarsreceptie ♦ 17 februari: lezing (onderwerp nog niet bekend) ♦ 23 maart Algemene Ledenvergadering met aansluitend Historische Quiz Weesp II ♦ 21 april: lezing (onderwerp nog niet bekend)

Historisch Weesp Bulletin is de nieuwsbrief voor leden van de Historische Kring Weesp. Redactie-adres: Roskamstraat 9, 1381 AL Weesp; e-mail cees.pfeiffer@gmail.com

Met SINT-NICOLAAS
zijn de
VAN HOUTEN'S
CHOCOLADE LETTERS

voor ieder een welkom geschenk.

VERPAKT IN KEURIGE DOOZEN.

De **LUXE**-doozen in groote verscheidenheid zijn alle gevuld met de bekende heerlijke **BONBONS**.

Alle artikelen munten uit door
prima kwaliteit.

Vraagt dus naar de -:- -:-

VAN HOUTEN'S
Sint-Nicolaas- en Kerstartikelen,

dan is U zeker iets te verkrijgen, dat
-:- heerlijk en smaakvol is. -:-